

Jaarwisseling 2013 - 2014

Kranten artikelen

Dinsdag 31 dec 2013

Altijd spannend of de Nieuwjaarsstunt geheim kan blijven.

Jan Bruinsma (links) en Bennie Veenstra bij het logo van de nieuwjaarsploeg, de bekende 'V' op de rotonde bij Folgeren. Op de achtergrond appartementencomplex Vreewijck, de plaats waar de Drachtsters ieder jaar hun stunt tentoonstellen. Foto: Rens Hooyenga

Iedere nieuwjaarsstunt heeft z'n eigen verhaal, vinden Bennie Veenstra (66) en Jan Bruinsma (52) van de nieuwjaarsploeg Frijsteat Folgeren in de Drachtster wijk Folgeren. De buurt haalde vijftig jaar geleden z'n eerste stunt uit.

De stoel van Nijpels, de Duitse zweeftrein of de grote verzameling plastic brievenbussen: eigenlijk waren de nieuwjaarsstunts stuk voor stuk hoogtepunten. Veenstra weet nog precies hoe het ging in 1963, toen de nieuwjaarsploeg werd opgericht. „In die tijd vonden er rondom oud en nieuw altijd veel vernielingen plaats. Wagens werden verbrand of in de sloot geschoven, klokken stukgeslagen, dat soort dingen. Dat moest anders, vonden wij. Toen hebben we de koppen bij elkaar gestoken en besloten dat we ieder jaar een ludieke actie gingen houden.”

In de eerste jaren plaatsten de mannen een groot doek met een boodschap. „Die eerste keer had de gemeente een plan voor een nieuwe wijk in onze buurt, de naam Folgeren zou dan veranderen in Boswijk. Dat wilden wij natuurlijk niet. 'Wij willen geen bosnegers worden', stond op ons spandoek. Al zul je zulke teksten nu niet meer van ons zien. Tegenwoordig kun je dat niet meer maken.”

Ontvreemden

Zo had ieder jaar een eigen boodschap. In de loop der jaren kwam daar een extra traditie bij: het 'stellen' van dingen en die op nieuwjaarsdag - voorzien van een boodschap - uitstallen in de tuin van hotel (nu appartementencomplex) Vreewijck. Bij dat ontvreemden was het altijd spannend of de mannen zouden worden betrapt, zeker tijdens monsterontvreemdingen. Zoals de straaljager die ze van de vliegbasis in Leeuwarden haalden, 's Nachts werd het toestel op een grote dieplader langs allerlei binnenweggetjes naar Drachten gebracht. Of de ontvreemding van de stoel van toenmalig commissaris van de Koningin Ed Nijpels: 's ochtends vroeg kwamen de Drachtsters verkleed als personeel van een verhuisbedrijf het provinciehuis in Leeuwarden binnenwandelen. De stoel namen ze onder een kleed zo mee naar buiten, onder het mom van 'een kast die moet worden gerestaureerd'. Veenstra: „Het is dan leuk om te zien hoe lang het duurt voordat de diefstal wordt ontdekt. Bij de Commissarisstoel was dat pas twee weken later.” Soms ligt de nadruk op het spectaculaire, in andere jaren juist op de boodschap. Zo was er het jaar dat de inwoners van Drachten een plastic brievenbus moesten plaatsen, als hun brievenbus te ver van de weg stond. „Door die regel moesten oude mensen steeds naar de weg lopen voor hun post. Toen hebben we zo-veel mogelijk plastic brievenbussen uit de buurt gehaald en als protest uitgesteld. Maar natuurlijk hebben we die brievenbussen na nieuwjaarsdag allemaal terugbezorgd.”

Mis

Het ging ook wel eens mis. Zoals twee jaar geleden: bij het losschroeven van het wapenschild van de provincie Fryslan in Leeuwarden werden de Drachtsters betrappt door een politieagent. De mannen keerden zonder wapenschild terug naar Drachten. Veenstra: „We hebben dan ook altijd een tweede plan. Dat was in dat geval een antieke geld-pers, die we uit Noord-Holland hebben gehaald. Toen hebben we er de draai aan gegeven dat de Frijsteat z'n eigen munt zou gaan persen." Het gaat altijd via een bepaalde volgorde, vertelt Bruinsma. „Eerst bedenken we de stunt die we willen uitvoeren, en pas daarna maken we er een boodschap bij." Die boodschap is soms ludiek en symbolisch, maar vaak ook serieus. „In die vijftig jaren hebben we echt wel dingen bereikt. Zo hebben we jarenlang weten te voorkomen dat 'onze' ijsbaan zou worden opgeheven. Maar ook op andere manieren hebben we ons steentje bijgedragen. Een keer hebben we het carillon uit de opslagplaats van de gemeente gehaald. Die moest worden gerestaureerd maar dat schoot maar niet op. Toen hebben we als stunt zelf het carillon hersteld. Dat kostte veel tijd, maar we hebben ons doel wel bereikt: sindsdien hangt het carillon weer in het centrum van Drachten."

Thialf

Het is ieder jaar de kunst om de stunt geheim te houden. Zo ook dit jaar. De mannen willen alleen kwijt dat het om een onderwerp gaat dat veel in het nieuws is. Of het gestolen schaatsbeeld uit It Wiid bij Earnewald morgen voor landgoed Vreewijck pronkt, als verwijzing naar de perikelen rond Thialf? „Daar zeggen we natuurlijk niets over. Kom zelf maar kijken op nieuwjaarsdag."

En wat zagen we op nieuwjaarsdag:

In het FD van 2 januari:

Drie schaatsers uit het Earnewâldster Wiid waren gisteren te zien in Drachten. Vrijstaat Folgeren vierde vijftig jaar oudejaarsstunts met een overzichtstentoonstelling. De stunt van dit jaar borduurde voort op de eerste ludieke aktie, in 1964. Toen werd er geprotesteerd tegen het verdwijnen van de ijsbaan, nu tegen Almere als nieuwe topsportlocatie voor het schaatsen ten koste van Thialf.

„It reedriden heart yn Fryslân thûs”, zei Evert van der Wiel tegen Omrop Fryslân